

Νοούν

46

«Το Καλογεράκι του Μυστρά» πρωτοδημοσιεύτηκε σε συνέχειες το 1927 στο περιοδικό «Παιδική ζωή»

Η νέα έκδοση

Το «Καλογεράκι του Μυστρά» ξαναζεί την ιστορία

Το παιδικό βιβλίο της Μαρίας Μομφεράτου, που δημοσιεύθηκε σε συνέχειες το 1927 στην «Παιδική ζωή», σε νέα, επιμελημένη έκδοση

ΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑΣ ΜΑΡΙΝΟΥ

«**Α**υτή η Εταιρία, η Φιλική όπως τη λένε, βρίσκεται σε συνεννόηση με όλους τους καπεταναίους, μαζεύει και χρήματα από όλους τους δικούς μας όσοι ζούνε στην Ευρώπη και είναι πλοῦσιοι. Λένε μάλιστα πως ο πρίγκιπας Υψηλάντης, που τον έχει στρατηγό η Ρωσία, πως αυτός θα γίνει αρχηγός και θα σπκωθεί όλο το γένος μεμιάς, κι έτσι με τη βοήθεια του Θεού θα μπορέσουμε να διώξουμε τον Τούρκο και να ελευθερωθούμε!... Ο μικρός κοίταξε με θαυμασμό το ωραίο παλικάρι. Πώς θα ήθελε κι αυτός να γινόταν κλέφτης! Είχε ακούσει τόσα για τους ταπεινούς εκείνους ήρωες. Διηγόταν ο παππούς τόσα κατορθώματα, τόσες παλικαριές και τραγουδούσε και τα τραγούδια που τους υμνούσαν. Προπάντων το τραγούδι των Κολοκοτρωνάϊων: “Καβάλα πάν’ στην εκκλησιά/ Καβάλα κοινωνούνε/ Καβάλα πέρν’ τ’ αντίδωρο/ απ’ του παπά το χέρι”».

Ο «μικρός» της ιστορίας είναι το «Καλογεράκι του Μυστρά» (εκδ. Καπόν, 2021), ο ήρωας δηλαδή του ομότιτλου παιδικού μυθιστορήματος, το οποίο η Μαρία Μομφεράτου δημοσίευσε σε συνέχειες το 1927 στο περιοδικό «Παιδική ζωή». Η ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης μέσα από το βλέμμα ενός ορφανού αγοριού, το οποίο ο αρματολός παππούς του εμπιστεύεται στις καλόγριες της Μονής Παντάνασσας στον Μυστρά. Το παιδί μεγαλώνει με το ράσο του καλόγερου (για τον φόβο των Οθωμανών), συναντάει τους πολεμιστές και τελικά δέχεται τη βοήθεια του φίλλινα γερμανού καθηγητή Μύλλερ για να σπουδάσει στο Μόναχο. Από εκεί θα επιστρέψει στην Ελλάδα για να παντρευτεί και να υπηρετήσει ως καθηγητής πια, με το ίδιο καράβι που φέρνει τον Οθωνα στο Ναύπλιο. «Την ημέρα που ανέβηκε στην έδρα για το πρώτο του μάθημα, ο νέος αισθάνθηκε μεγάλη συγκίνηση, καθώς αντίκρισε τα αναρίθμητα παιδικά μάτια προσπληγμένα επάνω του. Τέτοιος ακριβώς, ένας μικρός φουστανελάς, ήταν κι αυτός όταν έφτασε στο μικρό μοναστήρι

του Μυστρά». Γνήσιο τέκνο της εποχής που η αστική τάξη στην Ελλάδα μαθαίνει γερμανικά και γαλλικά, το «Καλογεράκι» ενσωματώνει τον φιλογερμανισμό του Μεσοπολέμου, τον φιλελληνισμό των Γερμανών, αλλά και την παντρεία με το «Λενάκι». «Ο (μετα) νεωτερικός αναγνώστης μπορεί να ξενοστεί λιγάκι από την τόσο παραδοσιακή εικόνα των τόσο παραδοσιακών – και σαφώς ξεπερασμένων – ρόλων του ζευγαριού που μας έρχεται από άλλους καιρούς» σημειώνει στο σημειώμά της η Κατερίνα Δασκαλάκη, ειδική γραμματέας του Λυκείου των Ελληνίδων, που επιμελήθηκε τη μεταγλώττιση από την ήπια καθαρεύουσα του πρωτοτύπου, τα δικαιώματα του οποίου παραχώρησε η εγγονή της συγγραφέως Ιζόλδη Δυοβουνιώτη.

Η ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ. Η Μαρία Μομφεράτου, γόνος της οικογένειας Φιλαδελφέως, υπήρξε στενή συνεργάτις της Καλλιρρόης Παρέν και ιδρυτικό μέλος του Λυκείου των Ελληνίδων. Το 1914 ίδρυσε στη Θεσσαλονίκη το εκεί παράρτημα, ενώ το 1958 ανέλαβε πρόεδρος του σωματείου. Μαζί με την Άννα Τριανταφυλλίδου (1867-1960) ίδρυσαν το 1927 και διύθυσαν την «Παιδική ζωή», στον πρώτο τόμο της οποίας δημοσιεύθηκε το «Καλογεράκι». Στη φετινή έκδοση, με τη σφραγίδα του Λυκείου Ελληνίδων, παραδίδεται με επιμελημένη εικονογράφηση από τις εκδ. Καπόν. «Με την πεποίθηση ότι... συμβάλλουμε κι εμείς στις εν γένει δράσεις και πρωτοβουλίες που αναφέρονται στο 1821, το παραδίδουμε στο αναγνωστικό κοινό όλων των ηλικιών ανανεωμένο και σφριγηλό» σημειώνει η Κατερίνα Δασκαλάκη. «Να μας πει ξανά τι γοητευτική ιστορία του, που είναι και μια μικρογραφία της μεγάλης μας Ιστορίας: λάμψη και παρακμή, νίκες και ήττες, αγώνες και απώλειες, πτώση και ανόρθωση, διαχρονικό πείσμα για ένα παραπέρα, ελαττώματα και προτερήματα...». Στο τέλος του κειμένου δημοσιεύεται γλωσσάρι, ενώ οι υποσημειώσεις υποδεικνύουν ιστορικά γεγονότα και πρόσωπα.